

Oljeavskiljare Information och riktlinjer

Varför ska man installera oljeavskiljare?

Allt spillvatten som går ut i avloppet i Upplands Väsby kommun rinner ända till Käppala reningsverk på Lidingö. Det är viktigt att minska mängden olja och tungmetaller som kommer till reningsverket eftersom det kan försämra reningsprocessen samt förorena slammet.

Allt dagvatten (regnvatten) rinner eller leds på ett eller annat sätt till en recipient t ex sjöar, vattendrag och grundvatten. Oljeföroreningar som kommer ut via dagvattennätet ger därför en direkt nedsmutsning av miljön. En långsammare avledning leder till bättre rening. Hårdgör inte ytor i onödan, använd genomsläppliga material (t.ex grus eller gräs) istället för asfalt. En oljeavskiljare kan fånga upp partiklar av olja och vissa metaller vilket minskar den negativa påverkan på miljön.

Avskiljare används i många olika situationer för att uppfylla ett antal olika krav. Innan man väljer typ och storlek, är det viktigt att fastställa vilken specifik funktion den ska uppfylla. I allmänhet installeras avskiljare av en eller flera av följande orsaker:

- för att rena spillvatten från industriprocesser, fordonstvätt, rengöring av oljetäckta delar eller andra källor.
- för att rena ytdagvatten från hårdgjorda ytor där det finns en risk för att föroreningar av olja och metaller förekommer, till exempel från bilparkeringar, vägar och fabriksområden.
- för att hålla kvar eventuellt läckage av lätta mineraloljor och skydda det omgivande området.

Exempel på var oljeavskiljare ska finnas

Oljeavskiljare ska användas över allt där det finns risk för utsläpp eller spill av olja till naturen, till dagvattennätet, eller i avloppsnätet.

- Fordonstvättar
- Bilvårdsanläggningar, gör-det-självanläggningar
- Spolplattor
- Bensinstationer
- Verkstäder (motor- och servicehallar, måleri- och sprutlackeringshallar)
- Bilskrotningsanläggningar

- Rostskyddsanläggningar
- Bilplåtsverkstäder
- Billackeringsanläggningar
- Olje- och kemikaliedepåer
- Parkeringshus
- Trafikbelastade ytor (garage med golvavlopp, parkeringsplatser, dagvatten från större vägar, tunnlar och broar)
- Kondensvatten från kompressorer vid industrier
- Industrier med hantering av oljor och/eller lösningsmedel

Anläggningar med både verkstad och tvätt bör ha separata avskiljare. Vatten från detalj- och motortvätt får inte avledas till oljeavskiljaren. Det ska tas om hand som farligt avfall.

Ansvar

Det är fastighetsägarens eller verksamhetsutövarens skyldighet att se till att inget skadligt släpps ut på avloppsledningsnätet eller i dagvattnet. Ansvaret kan även komma att gälla saneringskostnader som kan uppkomma till följd av till exempel ett oljeutsläpp.

Egenkontroll

Den som bedriver en verksamhet ska enligt lag utföra egenkontroll. Det innebär att planera och kontrollera sin verksamhet för att motverka eller förebygga skador på människors hälsa och på miljön (Miljöbalken 26 kap, 19 §). I ansvaret ingår en skyldighet för den som bedriver en verksamhet att skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

För tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter gäller även förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (SFS 1998:901). Egenkontrollen ska anpassas till verksamheten. En komplex verksamhet med stor risk för människors hälsa eller miljön bör ha en mer omfattande egenkontroll än om verksamheten är enkel eller innebär en liten risk för miljön.

Så fungerar en oljeavskiljare

Oljeavskiljare är ofta en vattenfylld tank som tar emot oljeblandat vatten. När vattnet rinner genom oljeavskiljaren fångar den upp olja och slam. Det finns många typer av oljeavskiljare, gemensamt för alla är att man utnyttjar skillnaden i densitet (specifik vikt) mellan vatten och det som ska avskiljas. Olja är lättare än vatten. Den flyter upp till ytan och lägger sig ovanpå vattnet, medan det tyngre slammet sjunker till botten. Det är mycket viktigt att oljeavskiljaranläggningen är tillräckligt stor i förhållande till vattenflödet, annars hinner inte oljedropparna stiga upp till vattenytan under uppehållstiden, utan följer istället med vattnet ut. Vanligtvis krävs det minst två timmars uppehållstid för att oljan ska hinna separera från det förorenade vattnet.

Krav på oljeavskiljarens utformning

Alla oljeavskiljare ska uppfylla kraven i Europastandard och Svensk Standard SS-EN 858-1 och SS-EN 858-2.

En avskiljaranläggning enligt SS-EN 858 ska bestå av:

- Slamdel, separat eller integrerad med avskiljaren
- Avskiljardel klass I eller II
- Provtagningsmöjlighet

Avskiljaren ska dessutom alltid vara försedd med:

- Automatisk avstängningsventil
- Övervakningslarm
- Beteckning märkt med "avskiljare"

KLASS I

Oljeavskiljare med separat eller integrerad slamavskiljardel och försedd med en koalescensavskiljare bestående av filter, rör eller lameller. Resthalt opolära kolväten ("mineralolja") i utgående vatten från avskiljaren får högst vara 5 mg/l.

KLASS II

Oljeavskiljaranläggning med separat eller integrerad slamavskiljardel. Denna typ av anläggning klarar inte Käppalas riktlinjer om riktvärden för utsläpp till avlopp om 50 mg/mått som oljeindex. En klass II avskiljare får därför inte användas i Upplands Väsby kommun.

INSTALLATION

- Byggnmälan ska göras till Kontoret för samhällsbyggnadsbygglövsenhet
- Blanketten: Anmälan om ny eller ändring av befintlig oljeavskiljare görs till miljökontoret, Upplands Väsby Kommun

Blanketten finns att hämta på kommunens hemsida: upplandsvasby.se
Sök på oljeavskiljare så kommer blanketten upp.

Tillsyn och skötsel

Oljeavskiljaren ska ses över regelbundet. Om oljeskiktet blir för tjockt följer oljan med ut i avloppet. Om det blir för mycket slam på botten av avskiljaren minskar den effektiva volymen, dvs den volym där reningen sker. Det oljehaltiga vattnet passerar då för snabbt genom avskiljaren och oljan hinner inte helt skiljas av.

Oljeavskiljaren ska vara försedd med nivågivare som larmar vid högt oljeskikt. Avskiljaren ska även vara försedd med larm som varnar för hög vätskenivå i avskiljaren för att förhindra risk för översvämning om den automatiska avstängningsanordningen är stängd (SS-EN 858-2 5.2).

Oljeavskiljaren ska installeras i väl ventilerade utrymmen i närheten av utloppskällan. Den ska vara lättåtkomlig för rengöring och underhåll. Oljeavskiljaranläggningen måste vara utrustad med möjlighet till provtagning. Alla delar som behöver regelbundet underhåll ska alltid gå att komma åt. Alla kontroller samt underhåll ska dokumenteras och dokumentationen ska finnas tillgänglig och på begäran kunna visas för tillsynsmyndigheten.

Månadskontroll

Lämpligt är att minst en gång i månaden kontrollera oljeskiktets tjocklek, slammängd och larmets funktion. Resultatet av dessa kontroller bör föras in i journaler. Detta är för att underlätta, då det åligger verksamhetsutövaren av farligt avfall att notera mängden avfall per år. Se SS-EN 858-2, punkt 6.

6-månaderskontroll

Underhåll av systemet ska utföras minst var sjätte månad av utbildad personal. I 6-månaderskontrollen ska följande kontrolleras:

- Koalesensfiltret kontrolleras (om sådant finns)
- Mätning av slamskitets tjocklek och oljenivå
- Kontrollerar och rengör provtagningsbrunnen och utloppsrännan
- Larm, den automatiska avstängningen och vatten-nivåskillnader

Lätt mineralolja och slam skall tas bort vid behov. Tömning rekommenderas när hälften av slamvolymen eller 80 % av oljeavskiljarens förvaringskapacitet uppnås, dock minst en gång per år. För att oljeavskiljaren ska fungera måste den efter tömning helt återfyllas med rent vatten, innan vattenflödet kopplas på igen.

5 års kontroll

Vart femte år ska oljeavskiljarsystemet besiktigas av en behörig/ackrediterad person eller person med motsvarande kunskap och utbildning. I och med besiktningen ska oljeavskiljare kontrolleras så att den är tät samt fungerar. Man ska även göra en översyn över anläggningens skick där man ska kontrollera:

- Flottörventil
- Dimensionering
- Larmutrustning
- Säkerhet mot läckage av olja från oljeavskiljaren
- Täthetsprovning
- Förhöjning, oljan får inte nå betäckningen

Observera att en oljeavskiljare kanske inte är tillräcklig för att klara utsläppskraven.

Riktlinjer

Käppala reningsverk har riktlinjer för hur mycket olja per liter vatten som får släppas ut. Dessa riktvärden gäller även i Upplands Väsby kommun.

Upplands Väsby har med fem andra kommuner tagit fram riktlinjer för dagvattenhanteringen gällande Oxundaåns avrinningsområde (dagvatten i Oxundaåns avrinningsområde – policy, råd och riktlinjer). Särskild hänsyn ska tas inom vattenskyddsområden för Löwenströmska och Hammarby reservvattentäkter.

Transport och mottagare

Olja och övrigt innehåll i en oljeavskiljare klassas som farligt avfall. Farligt avfall får bara transporteras av den som har särskilt tillstånd av Länsstyrelsen. I vissa fall räcker det med en anmälan.

Mer information finns hos Länsstyrelsen: lansstyrelsen.se
Avfallslämnaren är skyldig att kontrollera att både transportör och mottagare har tillstånd att ta emot det farliga avfallet.

Transportdokument

Enligt 57 § Avfallsförordningen (2011:927) ska den som transporterar farligt avfall och är tillståndspliktig enligt 36 § eller anmälningspliktig enligt 42 § för varje steg av farligt avfall som transporteras föra anteckningar om:

1. Varifrån avfallet kommer
2. Den mängd som transporteras årligen
3. På vilket sätt avfallet transporteras, och
4. Vart avfallet transporteras

Anteckningarna ska föras i kronologisk ordning och bevaras i minst tre år.

Anteckningsskyldighet

Enligt 55 § Avfallsförordningen (2011:927) ska den som bedriver en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer för varje slag av farligt avfall föra anteckningar om:

1. den mängd avfall som uppkommer årligen, och
2. till vem som avfallet lämnas för vidare hantering

Anteckningarna ska föras i kronologisk ordning och bevaras i minst tre år.

HÄR KAN DU LÄSA MER:

Förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (SFS 1998:901).

Naturvårdsverkets allmänna råd om egenkontroll (2001:2).

Naturvårdsverkets handbok (2001:3) – Egenkontroll en fortlöpande process.

Naturvårdsverkets fakta om oljeavskiljare 8283.

Upplands Väsby ABVA - Allmänna bestämmelser för brukande av allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

Käppala Reningsverk: kappala.se

Länsstyrelsen: lansstyrelsen.se

Oxunda vattensamverkan: oxunda.com

Upplands Väsby kommun: upplandsvasby.se

För mer information kontakta:

Miljökontoret, miljokontoret@upplandsvasby.se

Väsby direkt, 08-590 970 00

Upplands Väsby
kommun